

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Gedey Gábor ügyvéd által képviselt felperesnek, a jogtanácsos által képviselt **Országos Rádió és Televízió Testület** (1088 Budapest, Reviczky u. 5.) alperes ellen műsorszolgáltatási ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2008. évi március hó 3. napján kelt 8.K.30.157/2007/9. számú ítélete ellen a felperes által 10. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán az alulírott napon 2008. évi június hó 25. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 30.000 (azaz harmincezer) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak - az adóhatóság külön felhívására - 24.000 (azaz huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2006. július 1-én 20 óra 17 perckor II. kategóriába sorolva sugározta a „Két apának mennyi a fele” című francia filmet, Jean-Paul Belmondo és Alain Delon főszereplésével. A műsorszám előzeteseit is a II. kategóriának megfelelő időpontokban adták közre.

Az alperes a 2458/2006. (XI.8.) számú határozatával megállapította, hogy a műsorszám és előzetesei sugárzásával sérült a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. tv. (a továbbiakban: Rttv.) 5/B.§-ának (3) bekezdése, 5/C.§-ának (2) bekezdése és 5/A.§-ának (2) bekezdése, ezért 4.703.677 forint, illetve 783.946 forint kötbér megfizetésére kötelezte. Az alperes a nemzetközi adatok ismertetését követően megállapította, hogy a filmben az erőszak központi szerepet játszik, és

halmozottan van jelen, számos erőszak típus közvetlenül kerül bemutatásra. Problémát jelent, hogy az erőszakos események hétköznapi helyszíneken játszódnak, így magas a valóságra vonatkozathatóságuk. Különösen problémás, hogy a főszereplők, módszereiket tekintve ugyanolyan erőszakot hajtanak végre, mint a negatív oldal tagjai, erkölcsileg kifogásolható cselekedeteik követendő mintaként csapodnak le. A műsorszám a 16 év alattiak személyiségfejlődése szempontjából problémás lehet, illetve a 12 év alatti gyermekek valószínűleg még felnőtt magyarázata mellett sem tudják értelmezni a látottakat.

A felperes keresetében az alperesi határozat megváltoztatásával a jogsértés megállapításának és a szankciónak a mellőzését kérte.

Eljárásjogi kifogásként hivatkozott a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) 29.§-ának (3) bekezdésére valamint 33.§-a (1) és (5) bekezdéseire, mert az alperes nem értesítette az eljárás megindulásáról, és nem hozott határidőben határozatot.

A műsorszám besorolásának körében előadta, hogy az alperes tendenciózusan gyűjtötte a legszigorúbb nemzetközi besorolásokat, a filmnek az alperes által kiemelt elemei pedig logikailag nem alkalmasak a III. kategóriába sorolás alátámasztására, azok a II. kategória szempontjai. A hiányos indokolás sérti a Ket. 72.§-a (1) bekezdésének e.a/ pontját, a felperes a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (a továbbiakban: Pp.) 336/A.§-a (2) bekezdése alapján vitatta a határozati indokolásba foglalt valóságát. Az indokolás hiánya miatt az sem állapítható meg, hogy az Rttv. 5/B.§-a (3) bekezdéséből melyik jogtárgy sérült, miben állt a kedvezőtlen befolyás, de ezen hátrányos befolyás egyébként is csak igazságügyi szakértő bevonásával tisztázható. Álláspontja szerint a műsorszám a II. kategóriába tartozik.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, mert álláspontja szerint határozata mind eljárási jogilag, mind anyagi jogilag jogszerű volt.

Az elsőfokú bíróság elutasította a felperes keresetét.

A besorolás kérdésében a felperes igazságügyi szakértői bizonyítási indítványát elutasította, mert a kérdés e nélkül is eldönthető.

A klasszifikációs szabályok körében leszögezte, hogy minden kategóriában a megszabott felső korhatár alatti teljes korosztályra vonatkozik a rendelkezés, azaz az Rttv. 5/B.§-a (3) bekezdésének korhatára 0-tól 16 évig tart. A jogszabályhely „különösen azáltal” fordulata szerint a jogalkotó csak példálódzó jelleggel adta meg a kiskorúak fejlődésére káros elemeket, ezért egyéb jelenségek is alkalmasak lehetnek ugyanezen hatás kiváltására. Az elsőfokú bíróság által megtekintett műsorszám szinte folyamatosan káros és nemkívánatos magatartásformákat közvetít, még a pozitív hősök is erkölcsileg kifogásolható módon élnek, és a nyomozó is törvénytelen eszközökkel él. Nem a téma, hanem a téma feldolgozása és az abban alkalmazott képi és akusztikai eszközök miatt sorolandó a műsorszám a III. kategóriába.

Az elsőfokú bíróság értékelése szerint az alperes folyamatos ellenőrzési tevékenysége miatt nem sérültek a Ket. 29.§-ának rendelkezései.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének kereseti kérelem szerinti megváltoztatását kérte.

A kereseti kérelem indokai között kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem tért ki arra, hogy a film téma feldolgozása, az alkalmazott képi és akusztikai eszközök miatt alkalmasak a kiskorúak fejlődésének hátrányos befolyásolására. Különös figyelemmel kellett volna lennie a Pp. 336/A.§-a (2) bekezdésére történt felperesi hivatkozásra, mivel a tényállás valódiságának megkérdőjelezésével az alperesre hárult a bizonyítási kötelezettség.

Ismételten hivatkozott a Ket. 72.§-a (1) bekezdésének e.a/ pontjának sérelmére, az alperesi határozat indokolásbeli hiányosságára, a sérült jogtárgy - fizikai, szellemi vagy erkölcsi fejlődés hátrányos befolyásolása - megjelölésének hiányára. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása nem cáfolja a felperesi előadást. A 12 és 16 év közötti korosztály esetében már nem releváns, sem az, hogy a műsorszám esetleg félelmet kelt, vagy kelthet, sem a megértés vagy félreértés lehetősége. A klasszifikálás szabályainak téves értelmezésével lehet arra következtetni, hogy a jogalkotó a gyermekek általános egészséges fejlődésének biztosítását és védelmét fogalmazta volna meg. Kérte az elsőfokú bíróság által mellőzött igazságügyi szakértői bizonyítási eljárás lefolytatását.

Az alperes ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta. Az igazságügyi szakértő bevonását továbbra is ellenezte, figyelemmel arra is, hogy a műsorszám sugárzása előtt a felperes sem vett igénybe szakértőt. Mind az Rttv., mind az alperes által kidolgozott kategorizálási iránymutatás, mind a bírói gyakorlat alapján elvégezhető a klasszifikálás.

A felperes fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a fellebbezési eljárás terjedelmét a Pp. 247.§-a (2) bekezdésére figyelemmel - alkalmazva a Pp. 253.-ának (3) bekezdését - a felperesi fellebbezésben előadott indokok szerint határozta meg, így nem vizsgálódott az eljárás megindulásának, és a határozat időben való meghozatalának körében.

Az alperesi határozat indokolásbeli hiányosságaira, a sérült jogtárgy megjelölésének szükségességére vonatkozó fellebbezési indok kapcsán a Fővárosi Ítéltábla a következőket állapította meg.

A Ket.72.§-a (1) bekezdésének e.a/ pontja szerint a közigazgatási határozatnak tartalmaznia kell az indokolásban a megállapított tényállást és az annak alapjául elfogadott bizonyítékokat.

Az Rttv. kiskorúak védelmére vonatkozó szabályait a jogtárgyaknak a felperes által szükségesnek tekintett önálló megnevezése nélkül is alkalmazni kell. A felperesi fellebbezéssel szemben a klasszifikálás szabályai igenis a gyermekek általános egészséges fejlődésének biztosítását és védelmét célozzák. A fizikai, szellemi és erkölcsi fejlődés egyrészt együtt jár, másrészt a törvényi felsorolás nem kizárólagos:

az Rttv. az általános védelem mellett lehetővé teszi az egyes jellemzők egyéni értékelését, tovább bontását, specializálását. Ezen túlmenően az alperes határozatában megjelölte, hogy a kiskorúk személyiség fejlődése szempontjából tekinti problémásnak a műsorszámot. A „személyiség fejlődés” a Fővárosi Ítéltábla előtt a biológiai-lelki fejlődésnek az a folyamata, amelyben bizonyos időpontokban változás, vagy funkcióátrendezés következik be: azaz magába foglalja valamennyi, az Rttv.-ben - a fentiek szerint nem kizárólagosan - megjelölt jogtárgyat.

A felperes fellebbezésében foglaltakkal szemben az alperes a fentiek szerint, a személyiségfejlődésre való utalással, eleget tett a Ket. 72.§-a (1) bekezdésének e.a/ pontja szerinti indokolási kötelezettségének.

A Pp. 336/A.§-ának (2) bekezdése szerint, ha a közigazgatási eljárás hivatalból indult, vagy a közigazgatási szerv a tényállás-megállapítási kötelezettségének nem tett eleget, a közigazgatási szerv köteles a határozata (a szakhatóság az állásfoglalása) alapjául szolgáló tényállás valóságának bizonyítására, ha azt a felperes vitatja.

A felperes fellebbezésében foglaltakkal szemben a Pp. ezen rendelkezésének alkalmazásához nem elegendő a felperes egyoldalú, a tényállás valóságát vitató nyilatkozata: meg kell jelölnie azokat a bizonyítékokat, amelyeket a közigazgatási eljárásban előterjesztett, és amelyeket az alperes a tényállás megállapítási kötelezettség megszegésével határozatában nem részletezett, és így a fél nem ismerhette meg az azokkal kapcsolatos hatósági álláspontot. (Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiumának 1/2007. KK véleménye, I/12.) A felperes ilyen bizonyítékokra nem hivatkozott.

A műsorszám konkrét klasszifikálása kapcsán a felperes igazságügyi szakértő bevonását indítványozta. A Fővárosi Ítéltábla ebben a kérdésben megerősíti a felperes fellebbezése nyomán hozott 4.Kf.27.406/2006/6.számú ítéletében kifejtetteket: „A másodfokú bíróság előtt tett nyilatkozat alapján a Fővárosi Ítéltábla azt állapította meg, hogy a klasszifikálást saját működési körében maga a felperes sem tekinti szakkérdésnek. Nem osztotta a felperes azon álláspontját, hogy a szakkérdés csak a peres eljárásban válna szakkérdésé, a műsorszámnak a sugárzást megelőző felperesi besorolásánál még nem az. A Fővárosi Ítéltábla már az előzőekben hivatkozott 4.Kf.27.190/2005/4. számú ítéletében leírta, és most a felperes által is megerősítve látja, hogy a klasszifikálás abban az esetben lehetne csak szakkérdés, ha a műsorszám besorolásához szükséges ismérvek meghaladnák a társadalom általános értékrendjét. A műsorszámnak az alperesi határozatban is hivatkozott külföldi besorolásai, a filmszínházakban alkalmazott klasszifikáció mind-mind lehet iránytű a besoroláshoz, bár a műsorszámnak a sugárzás előtti besorolása a műsorszolgáltató döntése. A klasszifikálás, a Legfelsőbb Bíróság Kfv.IV.37.224/2005/7. számú ítéletével megerősítetten, mérlegelési és nem különleges szakértelmet igénylő kérdés, nem szükséges a Pp. 177.§-ának (1) bekezdése szerinti igazságügyi szakértő bevonása.”

Az elsőfokú bíróság tehát jogszerűen utasította el a felperes igazságügyi szakértő bevonására vonatkozó bizonyítási indítványát.

Az Rttv. 5/B.§-ának (3) bekezdése szerint azt a műsorszámot, amely alkalmas a tizenhat éven aluliak fizikai, szellemi vagy erkölcsi fejlődésének kedvezőtlen befolyásolására, különösen azáltal, hogy közvetett módon utal erőszakra, illetve szexualitásra, vagy témájának meghatározó eleme az erőszakos módon megoldott konfliktus, a III. kategóriába kell sorolni. Az ilyen műsorszám minősítése: tizenhat éven aluliak számára nem ajánlott.

Az alperes határozatában ismertette a műsorszám tartalmát, idézeteket jelölt meg. Az elsőfokú bíróság a műsorszámot megtekintette, a határozati idézeteket ismertette ítéletében: ezek egyértelműen alátámasztják, hogy a filmnek meghatározó eleme az erőszakos módon megoldott konfliktus, hiszen a cselekmény fő szála a két apa és lánya, valamint az orosz maffia közötti erőszakos leszámolás. Az Rttv. konkrét fordulatanak azonosíthatósága következtében, az elsőfokú bíróságnak, a hivatkozásokon túl nem kellett kitérnie arra, hogy a film téma feldolgozása, az alkalmazott képi és akusztikai eszközök miatt alkalmasak a kiskorúak fejlődésének hátrányos befolyásolására. A Fővárosi Ítéltábla a műsorszám megtekintése után külön is kiemeli, mint a tizenhat éven aluliak erkölcsi fejlődésének kedvezőtlen befolyásolására alkalmasakat, a következő jeleneteket: 21.26.55-kor a két apa összekötöz két háttal álló embert, a fejük közé tojásgránátot helyez, azzal hogy „Gratulálunk, döntősei máris új játékunknak. Aki megmoccan, ...stb...” Majd „Jó mulatást játékunkhoz!” fordulattal távoznak. A gránát egy későbbi jelenetben kiesik a férfiak feje közül, és felrobban. Az alperes is nevesített példaként hivatkozott a lány homokszórával való, kegyetlen kivégzésének jeleneteire, ahol a maffiózó szintén játékként jellemzi a cselekményt (21.50.15.)

A másodfokú bíróság értékelése szerint a kegyetlen módon elkövetett gyilkosságokat játéknak tekintő műsorszám az Rttv. 5/B.§-ának (3) bekezdése szerinti III. kategóriába tartozik.

Észlelte a Fővárosi Ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság, annak ellenére, hogy megfelelően alkalmazta a klasszifikációs szempontokat, a besorolási kategóriákat korban egymást átfedőnek tekintette. Az Rttv. klasszifikációs csoportjai azonban életkorilag pontosan elhatárolhatók és elhatárolandók. A III. kategória esetében nem vizsgálható a 0-12 éves korig terjedő korosztály érdekeltsége, csak a 12-16 éves korcsoporté; a 12 év alatti korosztály csak annyiban vonható be, amennyiben a műsorszám nem feleltethető meg a II. kategória ismérveinek, hanem magasabb csoportba tartozik. Ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítélet indokolása 6. oldalának utolsó bekezdéséből „Az Rttv. minden esetben a kiskorúak ...” kezdetű mondatot mellőzi.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján, az indokolás fentiek szerinti részbeni mellőzésével és pontosításával, helybenhagyta.

Az alperes megillető perköltségről a Pp. 78.§-ának (1) és (2) bekezdése alapján rendelkezett a Fővárosi Ítéltábla, míg az illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illeték viselésére a 6/1986. (VI.26.) IM. számú rend. 13.§-ának (2) bekezdése alapján kötelezte a felperest.

Budapest, 2008. évi június hó 25. napján

Dr. Rothermel Erika s.k. anácselnök,
Dr. Losonczy Erzsébet s.k. bíró

Huszárné dr. Oláh Éva s.k. előadó bíró

A kiadmány hiteléül: